

NOVICE

Velika nesreča z motociklom. V sredo, dne 16. julija sta se vozila na motociklu proti Vildonu pri Gradcu mariborski trgovec Ošlak in krčmar gostilne »Pri kroni« v Vetrinjski ulici Josip Celcer. Vozilo je zadelo ob tovorni avto in sunek je ubil Celcerja, da je obležal pri priči mrtev, težko ranjenega Ošlaka so odpeljali v graško bolnišnico.

Obesil se je na pokopališču v Slov. Bistrici zgodaj zjutraj slikarski mojster Goričan. Radi denarnih skrbi obupan je dejal ženi, da gre na Pragerško in je odšel ob treh zjutraj z doma. Samomorilca so našli delavci, ki so šli mimo pokopališča še le po preteku nekaj ur, ko je že bil mrtev.

Radi usodepolnih sanj v bolnico. — Kmet Ivan Martinc iz Veržaja je spal na senu v hlevu. V noči se mu je sanjalo, da je na polju in ima pred seboj sovražnega vojaka, ki mu grozi s smrtjo. Po sanjah preplašen je skočil po koncu, bežal ter padel na gumno. Zlomil si je pri padcu nogo in so ga morali prepeljati v bolnico v Mursko Soboto.

Vodja bivših slovenskih socialnih demokratov umrl. V Ljubljani je umrl na pljučnici dolgoletni vodja slovenskih socialnih demokratov in ustanovitelj socialističnih konzumov g. Anton Kristan v starosti 49 let. V naši državi je bil dvakrat minister in nekaj let oskrbnik državnega posestva v Belju.

Sam si je končal življenje na Hajdini pri Ptuj 50 letni gostilničar Ivan Pfajfar. Samomor je bil izvršen z omračenim umom.

Grozoviti viharji po naših slovenskih krajih, po celi Evropi in Aziji. V petek, dne 18. julija je upostošil silovit vihar mesto Kranj ter okolico. Silen vihar z dežjem ter točo je povzročil v 10 minutah strahovito razdejanje. Večer je trgal strehe in je nosil po več sto metrov daleč. V Kranju je poškodoval vihar farno in pungraško cerkev. S cerkve v Pungartu je odnesel vihar streho, jo dvignil visoko v zrak in jo treščil na tla kakih 10 metrov proč. Neurje je razdejalo mesto Kranj in okolico, kakor bi ju bil obiskal potres. — Istočasno so divjali strašni viharji nad Benetkami, nad Parizom itd. Na Japonskem je vihar, kateremu pravijo tajfun, povzročil nad 20 milijonov škode in cenijo število človeških žrtev, katerim je ugrabil tajfun življenje, na 1000.

Po odkritju turkestanško-sibirsko železnice. Letos maja so se vršile slavnosti ob otvoritvi železnice, ki veže nemurno rusko Sibirijo s pokrajino Turkestan, ki se naslanja v osrednji Aziji na Indijo ter Afganistan. S to novo železniško zvezo ni bilo odprto prometu le velikansko ozemlje, ampak izročena izrabi gospodarska zakladnica, ki vsebuje bogastva na: rudah, premogu, pamuku in žitu. Nanem te železnice je, da bi preskrbovala Sibirija

Turkestan s cenim žitom; Turkestan pa bi se posvetil pridelavi: srebra, svinca, bakra, železa in predvsem pamuka. Naj bi se razvila nova turkestanška industrija, ki bi pripravljala zemeljske, doslej nedotaknjene zaklade, na lico mesta za izvoz. Proga je dolga 1500 km in je v tehničnem oziru pravo mojstersko delo. Železnica pelje preko hribovja, preko rek in krajev, kateri trpijo neprestano radi potresov. Sovjeti so izdali za železniško zvezo 200 milijonov rubljev. Zveza je ustvarjena od turkestanškega mesta Frunse z glavnim mestom kozške republike ob Irtyšu z mestom Semipalatinsk. Poleg gospodarskih koristi je proga zelo važna iz vojaških ozir, ker pelje ob mongolski meji.

Dedščina, ki se bo razdelila po 140 letih. Čudno zadevo z bogato dedščino je povzročil posestnik holandske ladjedelnice Jan Bert Bantje, ki je umrl pred 140 leti v Amsterdamu. Zapustil je težko premoženje. Po njegovi smrti so doživeli dediči bridko razočaranje. V Bantjevi oporoki je bilo določeno, da mora biti celo njegovo premoženje naloženo na obresti in se ne sme razdeliti potomcem pred pretekom sto let, ki so minula leta 1892. Tega leta so oblasti dognale, da manjkajo glede razdelitve važni papirji, brez katerih je nemogoče podeliti denar na dediče, ki prebivajo po južni Afriki. Znano je bilo o dedičih toliko, da je čuvala zgoraj omenjene papirje vdova Wright v Jenvillu pri Johannesburgu. Ob izbruhu burske vojne je bable zakopalo dokumente pod sobo, v kateri je prebivala. Pozneje jih je dvignila, ko je pričela svetovna vojna, so papirji zopet zginiti. Gospa Wright je umrla leta 1916, ne da bi bila komu zaupala skrivališče, v katerem so se nahajali dokumenti. Ker holandska oblast nikakor ni marala razdeliti zapuščine brez dokumentov, so sklenili dediči, da jih morajo izslediti ter najti za vsako ceno. Ako so bile te važne listine že enkrat pod podom, zakaj bi ne bile še v drugič. Hiša, v kateri je prebivala gospa Wright je že bila davno v tujih rokah in novi lastnik ni hotel nič vedeti o tem, da bi dovolil razkopavanje po sobah svoje hiše. Še le tedaj, ko je prejel zagotovilo, da bo odpadlo tudi njemu nekaj od milijonske zapuščine, je dal dovoljenje. Pod podom so našli cele kupe starih knjig in papirjev. Ko so to šaro pregledali, so zadeli na tako dolgo iskane dokumente. Na obresti naložena dedščina je v 140 letih bajno narasla in vsa kod 400 Bantjevih dedičev bo obogatel po razdelitvi za dober milijon.

Najnovejši strah v New Yorku. V New Yorku se pojavlja v zadnjem času skrivnostni morilec. Kakor kak duh se prikaže v noči v spalnih sobah mladih deklic ter žen, jih zadavi tako tiho, da ne sliši krika napadenih žrtev nikdo od hišnih sostanovalec. Ko je opravil peklenško hudobno posel, pusti na mizi papir z označbo: Morilec 3 X. Policiji se kljub prizadevanju doslej ni posrečilo, da bi bila dobila kako sled za zločincem, katerega še ni nihče videl in ga nobeden ne pozna. V

zadnjem času povzroča ta morilec po dnevu veliko strahu njujorškim milijonarjem in bogatašem, katere kliče na telefon, se predstavi kot »morilec 3 X« in zahteva od njih bogato odkupnino, ker sicer jih bo obiskal v temni noči. Hiše njujorških bogatašev so po dnevi in v noči zastražene od detektivov.

Novodobni Diogenes. Brez beliča v žepu je prišel neki mladenič v mesto Kodanj na Danskem, da bi dobil službo in se vsaj skromno preživljal. V Kodanju pa ni mogel dobiti ne službe ne stanovanja. Končno se je naselil blizu nekega skladišča v velikem sodu, kakor grški filozof Diogenes. Ljudje so hodili gledat modernega Diogena, ki se je razlikoval od staroveškega s tem, da je sklenil izkoristiti ugodno priliko. Stene svojega »stanovanja« je odajal proti primerni odškodnini v reklamne svrhe. Kmalu je bil ves sod modernega Diogena pokrit z reklamnimi lepaki in objavami. Reklamna pisarna podjetnega fanta je imela toliko posla, da sod kmalu ni več zadostoval. Premeteni Diogenes si je pomagal iz zadrege na ta način, da je stare plakate prelepljal z novimi prej, predno je potekel določen rok. Ta način je privedel Diogena pred sodišče in obsojen je bil na osem mesecev zapora.

Duhovnik rešil dve življenji, a sam utonil. Duhovnik Cloran se je kopal v St. Lawrence v Kanadi v Severni Ameriki, ko je opazil, da se dve deklici potapljata. Takoj jima je splaval na pomoč, dočim mu je sledil neki čoln. Deklici je srečno privlekel, drugo za drugo do čolna, ko pa se je hotel še sam rešiti, je v zadnjem trenutku omagal in izginil pod vodo. Deklici sta skušali zdaj njega rešiti, a je bila pomoč brezuspešna.

Radi debelosti tepena. Pred sodiščem v mestu Mason v Zedinjenih državah je vložila mrs. Larson tožbo proti svojemu možu zaradi surovega ravnanja z njo. Zadnje čase je ženska precej pridobila na svoji teži in to je vzrok moževe jeze nanjo. Kakor je izpovedala, jo je mož poljubil za vsak funt, ki ga je izgubila, nasprotno pa ji je dal klofuto za vsak pridobljeni funt.

Za današnje čase in naše pojme redek pojav. V osrednji Afriki je eno glavnih torišč raznih zamorskih plemen mesto Fumban. Tukaj se je zgodilo pred kratkem, da se je bojeval zamorski glavar z drugim sovražnim zamorskim plemenom, ki prebiva bolj v hribi. Usoda je hotela, da je glavar v bitki padel. Ko so zvedele njegove žene v Fumbanu o poglavarjevi smrti, se jih je takoj obesilo 70 prostovoljno in javno na veje figovih dreves, ki rastejo po mestu.

Mislila mladega, pa je starega poročila. Pred sodiščem v Chikagu teče zanimiva tožba za razporoko, ki jo je vložil neki Kazimir Gut. Njegova žena, ki je stara 17 let, je izpovedala, da ji je pred par leti njena mati pokazala sliko lepega mladeniča. Dekle se je v sliko zaljubilo, pričelo je z Gutom dopisovati in pismeno sta določila dan za poroko, ne da bi se bila prej osebno videla. Nepopisno pa je bila deklica razočarana, ko je pri sestanku zagle-

**ZVEČER za
namakanje
Schichtova
ŽENSKA HVALA**

**ZJUTRAJ za
izkuhavanje
Schichtovo
TERPENTINOVO MILO**

pa je pranje gotovo!

726

dala pred seboj ne mladeniča, kakršen je bil na sliki, ampak 70 letnega starčka. Slika je bila namreč vzeta pred dolgim, dolgim časom, v njegovi mladosti. Deklica ni hotela prelomiti obljube in se je kljub temu poročila s svojim zaročencem. Ni pa mogla vzdržati pri njem in mu je takoj drugi dan po poroki ušla.

Kje je največ in kje sploh ni nobenih kač? Svetovalec indijske vlade Anglež Nicholson je postavil glede Indije tole kačjo statistiko: V Indiji pride na eno kvadratno miljo 7000 kač in od teh je 1000 strupenih. Vsak človek je ogrožen na kvadratni miljo od 5 do 6 strupenih kač. Čudno je to, da umre v Indiji na leto od kačjega pika le približno 20.000 ljudi. Vzrok te nizke številke je ta, ker strupena golazen beži pred obljudenimi kraji. Da je pa po Indiji toliko kačje zalege, so temu krivi strogo verni Indijci, ki vidijo v kači božanstvo in je ne pobijajo. V Sanghitt ribniku pri Kurukschetri je sveta voda, v kateri se kopljejo romarji. — Pred kratkem se je zgodil slučaj, da je v tej božjepotni vodi bilo od kače pičenih šest žensk, ki so umrle na zastrupljenju. Radi tega slučaja je bil en del romarjev za to, da se kačo pobije, drugi proti. Iz prvotnega prepira se je razvil pretep in poboj, ki je zahteval veliko smrtnih žrtev in je moral napraviti oborožena sila red in mir. — Na velikem otoku pod Avstralijo — Novi Zelandiji ni dobiti kače in to radi tega, ker obstoja državni zakon, po katerem je dolžan vsakdo ubiti kačo golazen, kjerkoli se sreča z njo. Kače uvažati in rediti je strogo prepovedano. Na Novi Zelandiji so kače popolnoma iztrebili, akoravno se podi po sosedni Avstraliji 90 različnih kačjih vrst in je od teh 60 strupenih.

*

Nekaj o odkritju Indije.

Dne 8. julija 1497 so odplule iz portugalske luke Belem pri Lissabonu tri ladje in ena tovorna ladja v velikosti 100 do 200 ton. Eni je poveljeval Vasco de Gama, drugi njegov brat Pavel in tretji prijatelj Coelho. Posadka na vseh ladjah je znašala 180 mož. Cilj potoovanja je bila Indija, po koje nelzmer-

nem bogastvu je tedaj tolikanj hlepela Evropa.

Ladje so plule vedno ob obali Afrike in ekspedicija se je morala boriti z nepopisnimi težkočami ter upori mornarjev, ki so zahtevali vrnitev v domovino. Vasco je zatrl z brezmejno strogostjo vse upore in dosegel po 11 mesečni vožnji Calicut ob južno-zapadni obali Indije. Naložil je ladje z zlatom, biseri in drugimi dragocenostmi in se vračal nazaj na Portugalsko. Med potjo mu je oboel brat in umrl na Azorskih otokih.

Ko je bila zaželjena Indija odprta evropskemu kulturnemu svetu, se je lotilo vse gradnje ladij, ker vsaka obmorska država je hotela biti deležna indijskih zakladov. Na Portugalskem so zbijali ladje s tako naglico, da je primanjkovalo gradbenega lesa.

Vasco de Gama se je podal drugič v Indijo februarja leta 1502. Jadral je s celim brodom. Namen tokratne ekspedicije je bil: Sklep Portugalcev trgovskih pogodb z Indijci in maščevanje nad vladarjem mesta Calicut, ki je bil sprejel odkritelja Indije Vasco de Gama, ko je stopil na indijska tla, s prezirom in omalovaževanjem.

Med vožnjo je srečalo portugalsko brodovje turško ladjo, ki je peljala 240 romarjev v mohamedansko romarsko mesto Mekka v Arabiji. Na krovu je bilo veliko žen ter otrok. Iz neugnanega sovraštva do mohamedancev so napadli Portugalci turško ladjo, pobili vse romarje in naropali 12.000 zlatih dukatov v gotovini in za 10.000 dukatov pa raznega blaga. Po oplenitvi jadrnice so jo potopili.

Ko je priplul Vasco v indijsko luko mesta Calicut, je zahteval od vladarja, da mora napoditi iz mesta vse Arabce, kar bi pomenilo izgon 5 tisoč najbolj bogatih trgovskih družin. Ker Indijec tega ni storil, so zajeli Portugalci vse arabske ladje z ljudmi vred. Vasco je ukazal, da so porezali 800 jetnikom: nosove, ušesa in roke. Na eno zajetih ladij je ukazal natovoriti odrezane ter krvave človeške ude, na drugo strašno kaznovane Arabce. Da bi se pa itak za celo življenje pohabljeni jetniki na kak način ne osvobodili, jih je pustil zvezati za noge, jim izbiti zobe, nanje nametati slame, jo politi z oljem in —

užgati. Naprej je plula v pristan jadrnica z ušesi, nosovi ter rokami, tej pa je sledila druga — goreča baklja, iz katere je vpilo 800 pri živem telesu gorečih jetnikov. Na ta način se je maščeval odkritelj Indije nad vladarjem mesta Calicut.

V tretje se je odpravil Vasco de Gama v Indijo leta 1524. Kralj Portugalske ga je bil imenoval za indijskega podkralja. Pred vkrcanjem je prepovedal vzeti seboj na krov kako žensko. Pri izkrcanju v Goa v Indiji je iztaknil, da so se bile vendarle utihotapile na eno ladjo tri Portugalke. Prvotno se je nameraval grozno maščevati nad nepokornicami, za katere so prosili s povzdignjenimi rokami misijonarji in druge odlične osebnosti. Ni jih začela smrt, ampak okusile so za kazen bič.

Vasco de Gama je vladal v portugalskih naselbinah Indije z brezprizne strogostjo ter iztrebljal z ognjem in mečem korupcijo.

Lotili so se ga slednjič krog vratu tvori, na katerih je tudi umrl med nepopisnimi bolečinami 24. decembra leta 1524. V svoji oporoki je zapustil vsaki izmed treh žensk, katere je bil zaukazal bičati, po 100 tisoč reisov z naročilom, da se naj dobro omožijo tako bogato doto.

*

Zadnji morski ropar.

V noči od 12. na 13. marca 1717 se je spustila iz amer. luke Bridgetown v odprto morje na skrivnem ladja. Ni imela na jamborih običajne zastave, iz katere bi bila razvidna njena pripadnost. Njeno ime »Revenge« je bilo težko čitati in sploh ni bilo zabeleženo v pristaniških knjigah. Še le zunaj čisto na odprtem morju so potegnili na jambor črno zastavo s smrtno glavo in s prekrizanimi kostmi.

Naslednji dogodiljaji, akoravno so videti na nekaterih mestih bolj neverjetni, imajo čisto resnično zgodovinsko podlago. Posneti so po sodniških zapisih, iz izpovedi prič in uradnih opomb v tedaj celemu svetu znani obnavnavi proti Steed Bonnetu, majorju ameriške armade, ki je bil obdolžen morskega roparstva, umorov, tatvine, požiga in še raznih drugih zlo-

činov. Dne 9. septembra 1720 je bil obsojen na vislice.

Nikdo ne zna, kako se je rodil v spoštovanem ter bogatem ameriškem oficirju načrt: postati morski ropar. Njegovi prijatelji so bili pozneje mnenja, da vojne navajen mož ni mogel živeti v miru. On sam je trdil pred sodniki, da je hotel napraviti le »poskus«. Mikalo ga je, da bi preizkusil, kako pravzaprav zgleda zločin, katerega je zagrešil mož duha, izobrazbe in svetovnega znanja s pomočjo izmečkov človeštva. Naj bo zadeva kakor hoče, 12. marca 1717 se je spustila »Revenge« v morje in je hranila na krovu 12 lopovov, ki so že davno obesili pošteno življenje na klin, kapitan pa je bil Steed Bonnet, major ter meščan mesta Bridgetown.

Jadrati so proti severu. Pri rtu Virginija je prejela ladja roparski krst. »Revenge« je premagala štiri ladje, je napodila moštvo v rešilne čolne, ladje pa sežgala. Do plenitve ni prišlo, ker je bilo kapitanu za doživljanje in ne za bogastvo. Tokrat enkrat se mu je pokorilo moštvo, ki nikakor ni moglo razumeti poveljnikove prizanesljivosti. Major Bonnet je podrl preteklost za seboj, sam si je začrtal nadaljno pot. Pred New Yorkom se je polastil jadrnice, ki je bila na potu z dragocenim tovorom v Indijo. V tem slučaju je že zmagala plenaželjnost njegovih pomagačev. Blago trgovske ladje je bilo prenešeno na »Revenge«.

Novopečenemu poglavarju morskih roparjev se je smehljala sreča. Pri nasipinah v Charlestown je premagal angleško ladjo. Par ur za tem je trčila »Revenge« skupaj z drugo roparsko ladjo. Bonnet je zmagal. Že po prvih streljih se je sovražnik udal; poveljnik je pustil prenesti dragoceni plen s tolovajske ladje na »Revenge«, ladjo in moštvo pa je pustil odjadrati dalje.

Na ta način je postalo Bonnetu ropanje po morju poklic. Pripoznal je pa sam, da se mora še veliko učiti. On sam ni bil pomorščak, to je kmalu pogruntalo njegovo moštvo. Kot starejši oficir je znal dobro, da nič tako močno ne zrahlja pokorščine, kakor slabost, katero so odkrili na poveljniku navadni mornarji. Bonnet se je hotel učiti; sklenil je, se pridružiti kakemu preizkušenemu morskemu roparju, da bi predvsem nekaj pridobil od njega, potem pa zaslužil učitelja. To je bil najbolj usodepolni načrt, katerega se je Bonnet kedaj lotil.

V tedajšnjih časih so bili morski roparji po ameriškem morjih iztrebljeni. Samo eden je utekel vsem preganjanjem in je obvladal s krvavim strahom Ocean — Eduard Teach, z imenom črno-bradec. Pri njem stopiti v uk, in ga nato premagati, je bila najbolj goreča Bonnetova želja. Mesece je križarila »Revenge« po morjih s ciljem: naleteti kje na brodovje črno-bradca. Slednjič vendar so se izpolnile Bonnetove sanje. V zalivu Honduras se je srečal z Eduardom Teachom. Ako bi bil znal Bonnet kaj več o Teachu, bi bil utekel pred njim še v zadnjem trenutku. Teach je bila zver v človeški podobi. Od severa do Mehike ne bilo

nobenega pristanišča, ki bi se že ne bilo treslo pred njegovim imenom. Bil je to mož tigrovske krvoločnosti, preudarjen, vladoželjen in pohlepen po premoženju. Prekrstili so ga v črno-bradca, ker je imel izredno veliko črno brado, katero je nosil spleteno v več kit in okrašeno z blestečim trakom.

Bonnet je obvestil roparskega mojstra z zastavami, da se hoče z »Revenge« pridružiti brodovju črno-bradca. Teachov odgovor se je glasil čisto drugače, kakor ga je pričakoval Bonnet: »Kapitan ne razume ničesar o vodstvu roparske ladje. Takoj se mora odreči poveljevanju in priti na krov moje ladje kot gost,« se je glasil odgovor.

Po Bonnetu je zavrelo. Odpor je bil izključen, lastni ljudje so se mu uprli in zahtevali Teacha kot poveljnika. Bonnetu ni preostajalo nič drugega, nego slediti povabilu. Komando »Revenge« je prevzel Rihards, črno-bradčev lajtnant. Tako je prišel Bonnet v ujetništvo proslulega morskega roparja.

Kako težko je bilo ponižanje, ki je zadelo Bonnetu. Na krovu »Queen Anne« — poveljniške ladje črno-bradca je imel dovolj prostega časa, da se je lahko poglobil v vedo morskega tolovajstva. Do tedaj se še ni bil priučil, da bi bil ustrelil z vso hladnokrvnostjo lastnega mornarja, ni imel 12 žen in še ni bil poskusil, da bi v noči, ko je moštvo spalo, užgal na krovu žveplo, da so se skoro ljudje zadušili in to samo radi tega, da bi pokazal svojo moč nad njimi.

Ko je Bonnet na krovu »Queen Anne« vse to gledal, je jadrlo roparsko brodovje dalje za novimi pustološčinami. Eden uspeh je podil drugega. Izropali so v zalivu Honduras štiri ladje, jih užgali in vozili naprej v Turkill, potem v Havanno in Grand Cayman. Kjerkoli se je pokazalo črno-bradčevo brodovje, je pomenjala ta prikazen smrt in strah za mirne mornarje, zmago in bogat plen za roparje. Mnogo od premaganih mornarjev je vstopilo pri Teachu v službo in ob obali South Carolino je že vladal nad šestimi ladjami in 500 možmi posadke. S škripajočimi zobmi je doživel Bonnet kot gost na krovu ladje »Queen Anne« vožnjo polno zmag. Njegove sanje — ustvariti pomorsko kraljestvo, so se uresničile, a drugemu.

Teachov zmagošlavni pohod še nikakor ni bil na vrhuncu. Bonnet je moral doživeti kot ujetnik najbolj drzni roparski doživljanje vseh časov: oblego celega mesta od roparskega brodovja.

Tokrat je šlo za izreden plen, katerega se je namenil polastiti Teach. Med njegovim moštvom je bila izbruhnila bolezen in je rabil za vsako ceno zdravila. Sklep je bil storjen. Razvrstil je svoje ladje pred luko Charlestown in je zajel štiri ladje, ki so bile zapustile pristan, nič hudega sluteč. Poveljniki ladij, ugledni trgovci iz mesta, so bili ujeti. Nato je odposlal Teach čoln z 12 možmi posadke v mesto in zahteval takojšnjo izročitev zdravil, ker bo sicer obesil talce. Veliko pomor-

ske mesto se ni upalo ustavljati in je izročilo zahtevano. Teach je odjadril zadovoljen.

Ta zmaga je bil Teachov zadnji uspeh. Krvoločnost in pohlep po premoženju, ki sta pozidala njegovo slavo, sta ga uničila ter darovala Bonnetu in drugim prostost. Teach je dognal, da jih je bilo preveč za delitev plena in je izbral izhod, ki je bil njega vreden. Pred nasipinami ob Carolini je pustil svojo ladjo ustaviti in se izgovarjal, da je nasedel na pesek. Dve drugi ladji od njegovega brodovja sta mu prišli na pomoč in ti dve sta res obtičali na pesku. To ravno je bil Teachov načrt. Z vso hladnokrvnostjo je prepustil nasedle tovariše usodi in odjadril dalje z ostankom brodovja. Preostalo moštvo je zgubilo zaupanje v trinoga in se mu uprlo. Med uporom se je Bonnetu posrečilo, da je pobegnil s krova »Queen Anne« in se vrnil na »Revenge«, koje moštvo je bilo veselo, da je ušlo groznemu ter zahrbtnemu črno-bradcu. Bedaj je bil Bonnet uverjen, da je napočil čas, ko se bo lahko maščeval nad Teachom in se bo začela njegova strahovlada nad Oceanom.

Med tem časom je razglasila Amerika pomiloščenje skesanih morskih roparjev. V Bathu se je podal Bonnet na suho, se predstavil oblasti, se odpovedal navidez tolovajstvu in obljubil, da bo preganjal ter lovil s svojo ladjo druge morske roparje. Opremljen s potnim listom in državnimi papirji se je podal zopet na morje v nadi, da bo srečal Teacha, ki ga je bil tako suženjsko ponižal.

Države so sklenile, začeti z onimi roparji, ki se niso podvrgli pomiloščenju, boj na življenje ter smrt. Bojne ladje so križarile po morjih, da bi izsledile tolovaje. Skoro vsi so že bili v rokah pravice, le Teach — ta strašni trinog je vedno utekel preganjalcem. Slednjič se je vendarle posrečilo njujorskemu kapetanu Robertu Mainach, da je izsledil Teacha. Prišlo je do srditega boja. Teach se ni udal, ko je bila njegova ladja že zasedena od ameriških mornarjev. Kot zadnji od moštva, zadet od 8 strellov, je padel.

Zgodovina poroča, da je našel zmagovalec v Teachovi kabini mesto 12 pravljicnih žen — 13. Trinajsta je bila Mainachova nevesta, ki je zapustila 14 dni poprej Newyork na krovu trgovske ladje, da bi se prepeljala v Evropo. Bonnetu je ušlo maščevanje, a sedaj je lahko postal neomejen vladar Oceana. Bil je poslušen učenec svojega sovražnika in je postal tudi njegov vredni naslednik. Krvava sled je zaznamovala njegovo pot iz Newyorka v Filadelfijo — Carolino in v zaliv Delaware. Skozi mesece je morala počivati ameriška trgovina, ker se ni upala nobena ladja iz luke iz strahu pred vsemogočnim Bonnetom. Vse bojne ladje, ki so bile poslone za njim, so se vrnile brez uspeha. V poletju leta 1720 je zapečatil slučaj usodo velikega roparja.

»Revenge« se je morala zateči v pristan Cap-Fear-River — pribežališče morskih roparjev, da bi ladjo tamkaj popravili. Že so bila popravila dogo-

tovljena in ladja pripravljena za odhod, ko je došlo naznanilo, da sta pripluli v luko dve bojni ladji. Usoda je hotela, da je poveljeval ladjama Robert Mainach, ki je bil premagal Bonnetovega smrtnega sovražnika Teacha. Boj je bil brezupen, šlo je le za pobeg. Usoda je bila Bonnetu ugodna. Komaj sta začeli bojni ladji lov, je nasledla najprej ena, pa zopet druga. Že je bila skoraj pot prosta, ko je nekaj pretreslo tudi »Revenge«, ki se je takoj zarila v pesek. Vse je bilo odvisno od tega, katero ladjo bo naraščajoče morje poprej dvignilo. Mainachova ladja se je oprostila prva nasipine. Ni prišlo do bitke. Brez odpora je bila »Revenge«

zasedena in Steed Bonnet, major ameriške vojske in kralj pomorskih roparjev je bil ujet. Ponosno se je pustil prepeljati v Charlestown, junaško se je vedel pri obravnavi in mirno je poslušal smrtno obsodbo. Še le dan pred smrtjo se je popolnoma spremenil. Jokajoč se je valjal po tleh zaporne celice in prosil, naj ga pomilostijo. Pisal je sodniku pismo, v katerem ga je rotal, naj mu podarijo življenje, naj mu odsekajo vse ude, le jezik mu naj pustijo, da si bo izprosil odpuščanje grehov.

To pismo je shranjeno še danes v arhivu mesta Charlestown v Ameriki. Steeda Bonneta so obesili 12. septembra 1720 na morišču v Charlestownu.

Gospodarska obvestila.

Berove šuke za korita, late, krajnike, skodle (šindel) za strehe in vsake debelosti rezan les prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Žalec, v Savinjski dolini, dne 15. julija 1930. Od našega zadnjega poročila se je stanje hmeljskih nasadov nekoliko izboljšalo, ker so izdatne padavine rastlino, ki je radi suše že nekoliko trpela, zopet osvežile. Nasadi so v razvoju zelo različni. Poleg normalno razvitih je mnogo slabjših, z vitkimi rastlinami, redkimi panogami in pičlim nastavkom, ki v primeru z lanskim za veliko zaostaja. Povprečni donos enega hektarja bo torej mnogo manjši od lanskega. Mrčesa in peronospora dosedaj ni.

Laško. (Gostilničarska pivovarna.) Akcija za ustanovitev in zgradbo nove pivovarne v Laškem, ki ima namen preprečiti nadaljnje plačkanje konzumenta s tujim kapitalom, se razvija normalno in nevzdržno. Blizu 11 milijonov delniške glavnice je podpisanih in dnevno prihajajo nove prijave. Pripravljalni odbor je pretekli mesec atopil v zvezo s hrvat-

skimi gostilničarskimi krogi, ki oduševljeno pozdravljajo osamosvojitve gostilničarjev potom ustanovitve lastne pivovarne, ki naj stoji v Laškem kot centru med Zagrebom, Ljubljano in Mariborom in ki je že svoj čas zalagala ves teritorij med temi mesti in preko njih s priznanim laškim pivom najboljše kvalitete. V raznih hrvatskih listih so zadnje dni izšli daljši članki, ki priporočajo podpisovanje delnic, povdarjajoč osobito, da bo pivo iz nove pivovarne cenejše za 200 Din pri hektolitru! Vedno bolj pa raste zanimanje tudi med peki, ki upravičeno pričakujejo od nove pivovarne, da bo znala odpraviti eno najgostejših korupcijskih afer v naši državi, ki datira že iz časov pred kraljevim manifestom in ki je dala izdelovanje kvasa v roke treh podjetij. Ta navijajo cene kvasu do gorastane višine. Pripravljalni odbor ima v rokah važne avtentične podatke glede kvasove afere in bo prišel z njimi na dan pravočasno. Z zgradbo pivovarne se bo pričelo še letos ter je pripravljalni odbor vložil na direkcijsko drž. železnice prošnjo za komisijsni ogled in dovoljenje za zgradbo dovlačnice k novi pivovarni. Istočasno se pa ponovno obrača do javnosti, naj ne odlašajo s subskripcijo delnic. Čimprej bo krita glavica, temprej bomo pili dobro in ceno pivo. Ker je pričakovati, da bodo bratje Hrvatje podpisali za okoli tri milijone delnic, naj bi jih Slovenija spravila skupaj še vsaj dva milijona. V tem slučaju se ne bo iskalo češkega kapitala, ki bi bil sicer potreben.

Navedila za spravljane ranega namiznega sadja. Kakor znano, povzroča nepravilno spravljane in obiranje jabolk neprijetnosti od strani odjemalcev na postajah, kjer se blago prevzema. Važno je tudi kako se jabolka sor-

tirajo in prevažajo, ker nepravilno postopanje pri tem povzroči dosledno slabšo ceno za jabolka. Pri tem važnem delu torej priporočamo, da kmetje takoj pri obiranju sadja od drevesa pazijo na to, da se slabi plodovi ne mešajo z dobrimi in za promet sposobnimi jabolkami. Ako se poslužuje sadjar ročnega obiralnika, je delo še lažje kakor pa samo z lestvicami ali direktno trgiranje z rokami. Potrgane jabolke je treba polagati v košare, ki so obložene s krpami ali žaklovino. Voz, na katerem se bo prevažalo jabolke naj se obloži krog in krog s slamo in z rjuho, plahto ali žaklovino tako, da se jabolka na vozu med prevozom samo zibljejo, ne morejo pa se natočiti. Poleg navedenega pa je še potrebno, da se voz, oziroma jabolka prekrije s slamo, na njo se položijo deske in se nato vse skupaj z verigami trdno poveže, kakor je to navada pri vožnji vina iz bregov. Ako ni na razpolago za pokritje voza rjuha ali plahta, je treba vzeti papir, da se med jabolke ne pomeša slama kadar pridejo do vagona, ker vse drugače delano, kakor tukaj navedeno, ovira hitro, snažno in strokovno brezhibno delo. Hrvati prepletajo pri vožnji jabolk dno in lojterce s slamo (škope) tako, da je voz vsaki dan pripravljen za prevoz. V tehniki prevažanja in nalaganja sadja moramo napredovati, da bomo lahko konkurirali na svetovnem trgu z drugimi državami. Srbi imajo za prevažanje sadja, grozdja, trganjih sliv, breskev itd. posebno kripo, ki ima spodaj pritrjena štiri peresa, ki nosijo 1000 do 1500 kg težine. Na ta način je mogoče blago voziti naglo in se vendar blago ne poškoduje. Ta način nalaganja, oziroma prevažanja sadja bi bil priporočljiv tudi našim kmetom. Podrobnosti o spravljaju jesenskega sadja pa poročamo prihodnjič. Franjo Rudl.

Vpekojeni uradnik potem, ko sta imela z ženo prepir, sam pri sebi: »In ljudje pravijo, da živim v pokoju!«

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Leta 1668 bi imela biti birma v Mariboru. Tatenbahov sin Anton je bil v starosti, da sprejme ta zakrament. Ker se je grof Thurn ravno vračal iz Dunaja, ga je pridržal grof Tatenbah v Mariboru ter ga povabil, naj ostane kot gost nekaj dni pri njem v Freihausu, dokler pride sekovski škof grof Vaclav Viljem Hofkirchen delit zakrament sv. birme.

Grof Thurn je radevoljno ostal, ravno tako je tudi sprejel mesto botra za mladega Antona Tatenbaha.

Slavnosten je bil sprejem, ko je prišel v mesto grof Vaclav Viljem Hofkirchen, ki je še le tisto leto postal sekovski škof, pa si je vsled svojega ljudomilega nastopa pridobil kmalu občeno priljubljenost v vseh slojih.

Mestni sodnik Valentin de Beurgo s svetovalci Waissl, Kebrič, Haller, Sindah in Rauner

31

je šel škofu naproti do mestnih vrat, ki so bila okrašena z venci ter zastavami.

Ko je bil slovesno sprejet od duhovščine, ki je njej bil na čelu sivolasi Andrej Srediath in mestnega sodnika s svetovalci, je škof šel med zvonjenjem zvonov ter pokanjem topičev v sprevodu v cerkev.

Drugi dan je delil zakrament sv. birme.

Grof Thurn je bil s svojim birmancem eden prvih, njemu nasproti so bile postavljene birmanke s svojimi botrami.

Ko je začel škof s svetim obredom, je mladi grof Anton prišel takoj na vrsto, saj so plemenitaši imeli povsod prednost. Grof Thurn je že hotel oditi iz cerkve, toda korak se ustavi. Zapazil je gospodično, ki je stala njemu nasproti ter je očitno bila botra, ker je stalo pred njo belo oblečeno dekle, katero je držalo listič med prstmi. Grof je obstal kakor okamenel. Nenavadna lepota te ženske ga je docela prevzela. Bila pa je tudi res krasotica. Obraz, kakor med in mleko, dvoje modrih oči je gledalo prijazno, preko tilnika pa sta padali dve dolgi kiti las kostanjeve barve. Njeno vitko telo je bilo odeto v vijoličasto žametasto obleko. Vsa postava je nosila na sebi izraz miline, pa samozavesti in ponosa.

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Roroška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2112

